

9. Tekrar Testi

1. Rasathaneler yani gözlemevleri, astronomik gözlem yapmak için kurulan özel binalardır. İslam medeniyetinde rasathaneler genellikle bir medreseye bağlı olarak kullanılırdı. Malî ihtiyaçları; doğrudan devlet tarafından ya da vezirler, devlet adamları ve bilim meraklısı varlıklı insanlar tarafından karşılanırdı. Daha önceki medeniyetlerde gözlemler yüksek tepelerde veya müsait yerlere kurulmuş kule şeklindeki binalarda yapılırken gerçek anlamda akademik rasathaneler, ilk kez İslam medeniyetinde ortaya çıkmıştır.

Verilen bilgilerden,

- I. Rasathaneler, iyi ve kullanışlı hâle getirilmiştir.
- II. Hem dinî ilimlere hem de pozitif ilimlere önem verilmiştir.
- III. Bilimsel çalışmalar birçok alanda iş birliği içinde sürdürülmüştür.
- IV. Gök cisimleri ve bunların hareketleri, merak edilen konulardan biri olmuştur.

yargılarının hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III   D) III ve IV   E) I, II ve IV

2. Çin'e giden ilk sahabi olan Vehb b. Ebi Kebşe'nin kabri, bugün Çin'in en büyük şehirlerinden biri olan Guangzhou (Guanco)'dadır.

Bu durum "İslam medeniyeti" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini kesin olarak gösterir?

- A) Fethedilen toprakların sınırının o bölgeye kadar ulaştığını
- B) Kültürler arası etkileşimin güçlü bir şekilde sürdürüldüğünü
- C) Müslümanların İslam'ı tebliğ için birçok yola başvurduğunu
- D) Hadis metinlerini toplamak için âlimlerin ilmî yolculuklar yaptığını
- E) Müslümanların erken dönemlerden itibaren farklı coğrafyalara ulaştığını

3. Kelam; İslam dininin inanç esaslarını ayet, hadis ve akli kullanarak açıklayan, yorumlayan, ispat eden, başka din ve inançlardan gelebilecek eleştirilere karşı savunup cevaplar üreten bilim dalıdır.

Bu tanımdan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Yapılan açıklamalar, evrensel özellikler taşımaktadır.
- B) İnanç esasları ile ilgili yeni ve farklı sorular ortaya çıkmaktadır.
- C) Verilen hükümlerde İslam dininin temel kaynakları kullanılmıştır.
- D) Kimi hususlarda mantıksal çıkarımlardan faydalanılarak cevap verilmiştir.
- E) Bu bilim dalı, farklı kültür ve medeniyetlerle karşılaştığını göstermektedir.

9. Tekrar Testi

4. İslam medeniyetinde geliştirilen aletlerden bazıları tabloda verilmiştir.

		
Namaz vakitleri, gece gündüz süreleri, şehirler arası uzaklıklar gibi birçok ölçümde kullanılan usturlap	Özgül ağırlığın belirlenmesinde, alışım hâlindeki metallerin incelenmesi ve hesaplamasında kullanılan hikmet terazisi	Güneş'in enlem yükseklikleri ile gezegenlerin meridyenlerden geçiş anlarını ölçmede kullanılan duvar kadranı

Bu aletler aşağıdaki bilim dallarından hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) Coğrafya   B) Astronomi   C) Fizik   D) Optik   E) Matematik

5. Türklerin Müslüman olması, Türk ve Dünya tarihinin en önemli olaylarından biridir. Onların din değiştirmesi sadece inançlarının değil hayatlarının değişmesi anlamına gelmiştir. Çünkü İslamiyet'le birlikte Türklerin siyasi, hukuki, dinî, iktisadi, sosyal ve sanatsal hayatlarının bütününde değişimler yaşanmış; bu durum da ait oldukları medeniyete yansımıştır.

Buna göre;

- I. Mecelle,
- II. hüsni hat,
- III. toy geleneği,
- IV. kadılık sistemi,
- V. Nevruz Bayramı

kavramlarından hangilerinin parçada anlatılan değişim ile Türklerin hayatına girdiği söylenebilir?

- A) I ve V   B) II ve IV   C) I, II ve IV   D) II, III ve V   E) III, IV ve V

9. Tekrar Testi

6. Resmî Gazete’de yayınlanan bir genelgenin metni aşağıda verilmiştir.

Cumhurbaşkanlığından:

Konu: 2021 Yılı'nın Yunus Emre ve
Türkçe Yılı Olarak Kutlanması

GENELGE
2021/1

Türk dili ve medeniyetinin temel taşlarından biri olan Yunus Emre'nin vefatının 700. Yılı hasebiyle 2021 yılı, UNESCO tarafından anma ve kutlama yıl dönümleri arasına alınmıştır. Yunus Emre; şiirlerinde insan ve doğa sevgisi, hoşgörü, kardeşlik ve barış kavramlarını en duru Türkçe ile işlemiş ve bu şiirlerle din, dil ve ırk ayrımı gözetmeksizin tüm insanlığa seslenmiştir. Yunus “yetmiş iki millete bir göz ile bakmak” ilkesi ve evrensel insanî değerler üzerine inşa edilmiş felsefesiyle dünya hümanizmine katkılar sağlayarak insanları ortak değerler etrafında birleştiren, çağının çok ötesinde bir şair olmayı başarmıştır.

Buna göre metni okuyan kişi “Yunus Emre” ile ilgili aşağıdaki hususlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sevginin uzlaştırıcı yönüne dikkat çektiğine
- B) Erdemlerin yaşatılmasında rol sahibi olduğuna
- C) Ürünlerini edebî sanatlarla bezeyerek ortaya koyduğuna
- D) Yaşadığı dönemi ve bölgeyi aşan bir şahsiyet olduğuna
- E) İnsanlar arasındaki farklılıkları vurgulamaktan kaçındığına

7. Ahilik teşkilatının temel ilkeleri şunlardır:

- Elini açık tut.
- Kapını açık tut.
- Sofranı açık tut.
- Gözünü kapalı tut.
- Dilini kapalı tut.

Aşağıdaki tutum ve davranışlardan hangisi parçada verilen ilkelerden çıkarılamaz?

- A) Cömert olmak
- B) Sözünde durmak
- C) Misafirperver olmak
- D) Dedikodudan uzak durmak
- E) Hataları görmekten kaçınmak

9. Tekrar Testi

8. Allah; insanı yeryüzünde kendisinin halifesi olarak seçmiş, üstün vasıflarla donatmış, böylece ona ayrı bir değer verdiğini göstermiştir. Bu nedenle Anadolu tasavvuf anlayışına göre insanı sevmek, ona saygı duymak gerekir.

Aşağıdaki dörtlüklerden hangisi parçada sözü edilen düşünce ile ilişkilendirilemez?

- A) Ben gelmedim dava için
Benim işim sevi için
Dostun evi gönüllerdir
Gönüller yapmaya geldim
- B) Dört kitabın manası
Bellidir bir elifte
Sen elifi bilmezsen
Bu nice okumaktır
- C) Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil
- D) Adımız miskindir bizim
Düşmanımız kindir bizim
Biz kimseye kin tutmayız
Kamu âlem birdir bize
- E) Elif okuduk ötürü
Pazar eyledik götürü
Yaratılanı hoş gördük
Yaratandan ötürü

9.

Ayet	"Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin." (Hucurât suresi, 10. ayet)
Hadis	"Kimin üzerinde, birinin namusu ya da malıyla ilgili bir haksızlık varsa altın ve gümüşün geçerli olmadığı kıyamet gününden önce onunla helalleşsin."
Özlü Söz	Aldığın varsa ver, verdiğin varsa al, döktüğün varsa doldur. Ağlattığın varsa güldür, yıktığın varsa kaldır.

Verilen ayet, hadis ve özlü söz; Alevilik-Bektaşilik geleneğinin aşağıdaki hususlarından hangisini çağrıştırmaktadır?

- A) Gülbank
B) Çerağcılık
C) Dardan indirme erkânı
D) Düşkünlükten kaldırma erkânı
E) Razılık ve kul hakkının sorulması

9. Tekrar Testi

10. Tabloda bazı tasavvufi yorumlara ait ritüeller ve bunlarla ilgili açıklamalar yer almaktadır.

TASAVVUFİ YORUM	RİTÜEL	AÇIKLAMA
Rifailik	Devran	Allah'a ulaşmak ve nefsi arındırmak için belirli zikirlerle sonraki aşamaya geçilen dokuz aşamalı nefis terbiyesi programı uygulanır. Zikirler, ayakta ve toplu olarak yapılır.
Mevlevilik	Sema	Sufilerin cezbe hâlinde, şiir ve musiki eşliğinde ayakta dönerek yaptıkları toplu zikir şeklidir. Burada sema; kıyamet gönünü, semanın yapıldığı semahane ise kâinatı temsil eder.
Nakşibendilik	Hatm-i Hâcegân	Dinin emirlerine uymaya, nefsin kötü isteklerinden arınmaya ve taşkın hareketlerden sakınmaya büyük önem verilir. Toplu hâlde oturarak ve sessiz olarak yapılan zikirler ile bu gayelere ulaşmaya çalışılır.

Verilen tasavvufi yorumlar ile ilgili,

- I. Birliktelik ruhu canlı tutulmaya çalışılmıştır.
- II. Ahlaki olgunlaşma, öncelikli amaçlardandır.
- III. Zikirlerde kimi sanat ürünlerinden faydalanılır.
- IV. Ritüeller belli amaçlara ulaşmak için yapılmaktadır.

yargılarından hangilerinin ortak olduğu söylenebilir?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III   D) I, II ve IV   E) II, III ve IV

11. Sufiler; farzları yerine getirip haramlardan kaçındıktan sonra boş ve anlamsız meşguliyetleri terk etmeleri, maksatlarıyla aralarına giren her türlü alakadan sıyrılmaları ile dikkat çekmektedir. Onların Allah'tan başka gayeleri yoktur. Az ile yetinip çok olandan kaçmak, açlığı tokluğa tercih etmek, üstünlük ve büyüklüğe rağbet etmemek, ihtiyaç anında bile başkalarını kendine tercih etmek; sufilerin en önemli özelliklerindedir.

Bu parçada aşağıdaki kavramların hangisinden bahsedilmemiştir?

- A) İsar   B) Züht   C) İrfan   D) Kanaatkârlık   E) Alçak gönüllük

12. "Tasavvuf, kâl (söz) ilmi değil hâl (davranış) ilmidir."

Bu ifadede aşağıdaki tutum ve davranışlardan hangisi vurgulanmak istenmektedir?

- A) Zikrin, dilden kalbe indirilmesi
- B) Kişinin özüyle sözünün bir olması
- C) Dinî değerlerin hakkıyla temsil edilmesi
- D) Duanın gizli yapıp gönülden niyet edilmesi
- E) Öğrenilen bilgilerin lafta kalmayıp yaşama aktarılması

9. Tekrar Testi

13. Dinin meşru kıldığı, serbest bıraktığı şeylere helal; yaklaşılmamasını ve terk edilmesini istediği şeylere ise haram denir. İslam dinine göre bir şeye “haram” demek “helal” demekten daha zordur. “Eşyada aslolan helal ve serbest oluşturm.” ilkesi gereğince aksi yönde dinî bir hüküm bulunmadıkça her şey helal kabul edilir.

Bu parçadan,

- I. Helaller, yaşamı kolaylaştırma işlevine sahiptir.
- II. Şüpheli hâllerde vicdanı rahatlatarak durum tercih edilmelidir.
- III. Bir davranışa haram demek için kesin bir delil olması gerekir.
- IV. İslam dini, helal ve haramlar konusunda bazı ölçütler getirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) III ve IV   D) I, II ve III   E) II, III ve IV

14. Şansa bağlı, emeğe dayanmayan veya başkasının malını adalete uygun olmayacak şekilde elde etmeyi içeren oyun ve eğlence anlayışları ile insan ve hayvanlara zarar veren tehlikeli eğlence faaliyetleri İslam dinine göre haramdır.

Bu parçada aşağıdaki kavramlardan hangisine değinilmemiştir?

- A) Can güvenliğine
- B) Helal kazanç
- C) Bağımlılığa
- D) Kul hakkına
- E) Alın terine

15. Güncel meselelerde İslam'ın ortaya koyduğu çözümlerin temel amacı; insanların can, nesil, akıl, mal ve din emniyetini güvence altına almaktır. Fetva verecek olan bir müçtehidin; karşılaştığı güncel meselelerde o konu hakkındaki tüm bilgileri edinip ilgili ayet ve hadislerle değerlendirdikten sonra ortaya koyacağı görüşün, bu beş ana gayeye uygun olması gerekir.

Bu parçaya göre,

- I. Verilen fetvalarla insanın esenlik içinde yaşaması amaçlanmaktadır.
- II. İslam, yaşanan çağın soru ve sorunlarıyla ilgili cevaplar sunacak dinamik bir dindir.
- III. Dinî bir meselede hüküm verecek kişi, alanıyla ilgili güçlü bir altyapıya sahip olmalıdır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III   D) II ve III   E) I, II ve III

9. Tekrar Testi

16. Açlık ve beslenme yetersizlikleri, halk sağlığı alanındaki sorunların başında gelmektedir. Bu sorunun önlenmesi için üretilen gıdaların içeriklerinin zenginleştirilmesi, önemli alternatiflerden biridir. Bu konu ile ilgili olarak beta karoten ve A vitamini içeriği yükseltilmiş Altın Pirinç (Golden Rice) örnek olarak gösterilebilir.

Parçadaki sözü edilen ürünlerin tüketilebileceğini öne süren bir müçtehidin aşağıdaki ilkelerden hangisini dayanak olarak kullanması beklenir?

- A) Alınması yasak olan şeyin verilmesi de yasaktır.
B) Bir özür için caiz olan şey, o özür kalkmasıyla geçersiz olur.
C) Ayet ve hadislerde açık hükmü bulunan konularda içtihat yapılmaz.
D) Bazı durumlarda insanlığın faydası gözetilerek yeni hükümler verilebilir.
E) Zamana ve örfeye göre verilen hükümler, zaman ve örf değiştiğinde değişir.

17. Hindulardaki dinî takvim ile İslam geleneğindeki dinî takvim, yeryüzünün Güneş etrafındaki hareketine göre değil Ay'ın kendi yörüngesindeki şekil ve hareketlerine göre oluşturulmuştur. Ancak İslam'da zaman doğrusaldır ve onda geriye dönüş mümkün değildir. Hinduizm'de ise zaman anlayışı dairesel, yani döngüselidir. Zaman dilimleri kendini tekrar eder.

Aşağıdaki kavramlardan hangisi parçadaki altı çizili cümlede anlatılmak istenen durum ile ilişkilendirilebilir?

- A) Şruti   B) Devi   C) Sangha   D) Samsara   E) Tripitaka

18. Budizm; MÖ 6. yüzyılda Hinduizm'deki bazı inanç unsurlarına tepki sonucu ortaya çıkmış, bununla birlikte birçok taraftar da elde etmiş bir dindir. Buda'nın öğretilerinin Hindistan'da yayılmasının nedenlerinden bazıları şunlardır:

- Halkın konuştuğu Pali diliyle insanlara hitap edilmesi
- Cinsiyetine ve sosyal tabakasına bakmaksızın herkesin muhatap kabul edilmesi
- Kurtuluş için bireyin kendi kendine yeteceği ve brahmanların aracılığına gerek olmadığı düşüncesinin dile getirilmesi

Buna göre Budizm'in, Hinduizm'deki;

- I. kast sistemi,
II. çok tanrılı inanç sistemi,
III. din adamlarının otoritesi

hususlarından hangilerine karşı çıktığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III   D) II ve III   E) I, II ve III

9. Tekrar Testi

19. Karanlık bir ortamda belirli bir süre kaldığınızda gözleriniz ışığa daha duyarlı bir hâle gelmeye ve en ufak ışık bile dikkatini-
zi çekmeye başlar. Bunun tersine gözünüze ışık tutulduğunda ise görme hassasiyetinizi kısa süreliğine de olsa azaltmaya
ve ışık haricinde bir şey görmemenize sebep olur.

Bu söz aşağıdaki kavramlardan hangisi açıklanırken örnek olarak verilebilir?

- A) Yin-Yang   B) Sekiz dilimli yol   C) Mandala   D) Tenasüh   E) Meditasyon

20. Konfüçyanizm'de vurgulanan temel beş ilke şunlardır:

Ciddiyet

Cömertlik

Samimiyet

Çalışkanlık

Nezaket

Buna göre verilen ilkelerin aşağıdaki durumlardan hangisini gerçekleştireceği söylenemez?

- A) Toplumsal huzuru
B) Hakkı gözetmeyi
C) Başarılı bir hayatı
D) Paylaşım kültürünü
E) Sağlıklı iletişim ortamını

Cevap anahtarına ulaşmak
için karekodu okutunuz.